

การรวบรวมข้อมูล SMEs ในภูมิภาค APEC

SME มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไม่เพียงแต่ในประเทศหนึ่งๆ เท่านั้น หากยังมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจในภูมิภาค ในภูมิภาค APEC ก็เช่นกัน SME มีความสำคัญในการผลิต การสร้างผลกำไร และการสร้างคุณค่าของผลิตภัณฑ์ SME เป็นแหล่งกำเนิดของความคิดสร้างสรรค์ทางธุรกิจและ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

APEC ได้ทำการศึกษารวบรวมและเปรียบเทียบ SME ของเขตเศรษฐกิจสมาชิก ในประเด็นต่างๆ ได้แก่

- นิยามของ SME
- การส่งเสริม SME
- ข้อสังเกตเพื่อการพัฒนา SME ใน APEC

นิยามของ SME

แต่ละเขตเศรษฐกิจสมาชิก APEC มีการกำหนดนิยามของ SME ที่แตกต่างกัน โดยหลักๆ มีดัชนีที่ใช้ในการกำหนด 4 ตัว คือ จำนวนการจ้างงาน ยอดขายต่อปี สินทรัพย์ และทุนจดทะเบียน นอกจากนี้ แต่ละสาขาก็ยังมีการกำหนดที่แตกต่างกัน ซึ่งในขณะนี้ ยังไม่มีนิยาม SME ใดที่ใช้เป็นสากลเหมือนกันทั่วโลก ถึงแม้จะเคยมีความพยายามดังกล่าวแต่ก็ไม่สามารถทำได้

The United Nations Development Program (UNDP) ให้นิยามของ SME อย่างกว้างๆ ว่า หมายถึงสถานประกอบการที่จ้างงานต่ำกว่า 200 คน ในขณะที่สหภาพยุโรป กำหนดจำนวนการจ้างงานต่ำกว่า 250 คน และ ยอดขายต่อปีต้องไม่เกิน 50 ล้านยูโร

นิยามของ SME ในประเทศสมาชิก APEC

21 เขตเศรษฐกิจสมาชิก APEC มีการใช้ปัจจัยในการกำหนดนิยาม ได้แก่

- จำนวนการจ้างงาน
- ยอดขาย
- สินทรัพย์
- ทุนจดทะเบียน/การลงทุน
- สาขา

ตารางแสดงปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดนิยาม SME ของสมาชิก APEC

เขตเศรษฐกิจ	จำนวน จ้างงาน	ยอดขาย	สินทรัพย์	ทุนจด การลงทุน	สาขา
Australia	✓				
Brunei Darussalam	✓				
Canada	✓	✓			✓
Chile	✓	✓			
China	✓	✓			
Hong Kong China	✓				✓
Indonesia	✓	✓	✓		
Japan	✓			✓	✓
Korea	✓	✓		✓	✓
Malaysia	✓	✓			
Mexico	✓	✓			✓
New Zealand	✓				
Papua New Guinea				✓	
Peru		✓			
Philippines	✓		✓		
Russia	✓	✓			
Singapore	✓		✓		
Chinese Taipei	✓	✓		✓	✓
Thailand	✓		✓		✓
United States	✓	✓			✓
Viet Nam	✓			✓	✓

ตารางแสดงนิยาม SME ของเขตเศรษฐกิจสมาชิก APEC

เขตเศรษฐกิจ	ขนาด	จำนวน จ้างงาน	ยอดขาย	สินทรัพย์	ทุนจดทะเบียน/ การลงทุน	สาขา
Australia	Micro Small Medium	< 5 5-19 20-199				
Brunei Darussalam	Micro Small Medium	1-5 6-50 51-100				
Canada	Micro Small Medium SME	1-4 5-99 5-49 100-499 50-499 < 500	< CAD 50 million			Goods-producing Service-based Goods-producing Service-based
Chile	Micro Small Medium	1-9 10-49 50-199	< UF 2,400 UF 2,400-UF 25,000 UF25,001-UF100,000			
China	Small Medium	< 300 300-1,000	< RMB 20 mil. RMB 20 mil.-400 mil.			
Hong Kong China	SME	< 50 < 100				Non-manufacturing Manufacturing
Indonesia	Micro Small Medium	1-4 5-19 20-99	< DIR 300 million < DIR 2.5 billion < DIR 50 billion	< DIR 50 million < DIR 500 million < DIR 10 billion		

Japan	Small	≤ 20 ≤ 5 ≤ 5 ≤ 5				Manufacturing Construction Transportation Wholesale Trade Service Industry Retail Trade
	SME	≤ 300 ≤ 100 ≤ 100 ≤ 50			$\leq$ JPY 300 million $\leq$ JPY 100 million $\leq$ JPY 50 million $\leq$ JPY 50 million	Manufacturing Construction Transportation Wholesale Trade Service Industry Retail Trade
Korea	Micro	< 10 < 10 < 5 < 5 < 5 < 5				Manufacturing Mining, Construction, Transportation Selected Retail, ICT, Tourism, Entertainment Selected Extraction, Professional Service Selected Wholesale, Environmental Service Other Sectors
	Small	< 50 < 50 < 10 < 10 < 10 < 10				Manufacturing Mining, Construction, Transportation Selected Retail, ICT, Tourism, Entertainment Selected Extraction, Professional Service Selected Wholesale, Environmental Service Other Sectors
	SME	< 300 < 300 < 300 < 200 < 100 < 50	$\leq$ USD 30 million $\leq$ USD 20 million $\leq$ USD 10 million $\leq$ USD 5 million		$\leq$ USD 8 million $\leq$ USD 3 million	Manufacturing Mining, Construction, Transportation Selected Retail, ICT, Tourism, Entertainment Selected Extraction, Professional Service Selected Wholesale, Environmental Service Other Sectors

Malaysia	Micro	< 5 < 5	< MYR 300,000 < MYR 300,000			Manufacturing Service and Other Sectors
	Small	5-75 5-30	MYR 300,000-< 15 mil. MYR 300,000-< 3 mil.			Manufacturing Service and Other Sectors
		Medium	75-200 30-75	MYR 15 mil. -< 50 mil. MYR 3 mil. -< 20 mil.		
	Mexico		Micro	0-10	≤ MXN 4 mil.	
Small	11-50 11-30	MXN 4.01 mil.-100 mil. MXN 4.01 mil.-100 mil.				Industry, Service Trade
	Medium	51-250 31-100 51-100	MXN 100.01 mil.-250 mil. MXN 100.01 mil.-250 mil. MXN 100.01 mil.-250 mil.			Industry Trade Service
		New Zealand	SME	≤ 19 ≤ 50		
Papua New Guinea					PGK 100,000	
Peru	Micro		≤ 150 UIT			
	Small		≤ 1,700 UIT			
	Medium		≤ 2,300 UIT			
Philippines	Micro	1-9		≤ PHP 3 mil.		
	Small	10-99		> PHP 3 mil.- <15 mil		
	Medium	100-199		>PHP 15 mil -<100 mil.		
Russia	Micro	1-15	≤ RUB 60 mil.			
	Small	16-100	≤ RUB 400 mil.			
	Medium	101-250	≤ RUB 1 bil.			
Singapore	SME	≤ 200		≤ SGD 100 mil.		

Chinese Taipei	MICRO SME	< 5 < 200 < 100	≤ TWD 100 mil.		≤ TWD 80 mil.	Manufacturing, Construction, Mining, Quarrying Other Sectors
Thailand	Small	≤ 50 ≤ 50 ≤ 25 ≤ 15		≤ THB 50 mil. ≤ THB 50 mil. ≤ THB 50 mil. ≤ THB 30 mil.		Manufacturing Services Wholesale Retail
	Medium	51-200 51-200 26-50 16-30		> THB 50 mil.- ≤ 200 mil. > THB 50 mil.- ≤ 200 mil. > THB 50 mil.- ≤ 100 mil. > THB 30 mil.- ≤ 60 mil.		Manufacturing Services Wholesale Retail
United States	Small	< 500	< USD 7 mil.			Most Manufacturing and Mining Industries Non-Manufacturing
Viet Nam	Micro	≤ 10				Industry, Trade, Service
	Small	11-200 11-200 11-50			≤ VND 20 bil. ≤ VND 20 bil. ≤ VND 10 bil.	Agriculture, Forestry and fishery Industry and construction Commerce and services
		Medium	201-300 201-300 51-100			> VND 20 bil - ≤100 bil. > VND 20 bil - ≤100 bil. > VND 10 bil - ≤50 bil.

SMEs ใน APEC

a) สัดส่วน SME และการจ้างงาน

- SME ใน APEC มีสัดส่วนเป็น 97-99 % ของวิสาหกิจทั้งหมดในเขตเศรษฐกิจสมาชิก APEC
  - ⇒ SME ใน ออสเตรเลีย แคนาดา อินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน เกาหลี เม็กซิโก เปรู ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อเมริกา และไทย มีสัดส่วนของ SME เป็น 99 % ของวิสาหกิจทั้งหมด
  - ⇒ เขตเศรษฐกิจอื่นๆ นอกจากนี้ มีสัดส่วนของ SME เป็น 97-98 % ของวิสาหกิจทั้งหมด
- SMEs เป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ มากกว่าครึ่งหนึ่งของแรงงานใน APEC ถูกจ้างโดย SME
- สัดส่วนอัตราการจ้างงานแตกต่างกันไปในแต่ละเขตเศรษฐกิจ
  - ⇒ ใน แคนาดา ชิลี อินโดนีเซีย เกาหลี และ ประเทศไทยการจ้างงานโดย SME มีสัดส่วนเป็นมากกว่า 80 %
  - ⇒ ใน ฮองกง และ นิวซีแลนด์ สัดส่วนการจ้างงานโดย SME อยู่ที่ 40 กว่า %
  - ⇒ ใน รัสเซีย สัดส่วนการจ้างงานโดย SME ต่ำกว่า 40 กว่า %
  - ⇒ เขตเศรษฐกิจอื่นๆ มีสัดส่วนอัตราการจ้างงานอยู่ที่ 50-79%

b) การสร้างมูลค่าของ SME ต่อเศรษฐกิจ

- การเติบโตของ SME มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ
- ใน สาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี และสหรัฐอเมริกา SME สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ 50% ของ GDP
- ในสิงคโปร์ และ เวียดนาม SME สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ 40-45% ของ GDP
- ในออสเตรเลีย แคนาดา มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ ไชนีสไทเป และ ประเทศไทย SME สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ 30-39% ของ GDP

c) SME กับการส่งออก

- SME ที่ผลิตเพื่อการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศ มีแนวโน้มการจ้างงานที่สูงกว่า เป็นแหล่งสร้างรายได้ที่ดีกว่า และมีผลิตภาพสูงกว่า SME ที่ผลิตเพื่อการบริโภคในประเทศเพียงอย่างเดียว
- SME ใน สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการส่งออก 68% ขณะที่ SME แคนาดามีการส่งออก 41%
- SME ไทย มีการส่งออก 30% และ SME เกาหลีใต้ มีการส่งออก 35%
- SME เวียดนาม มีการส่งออก 29% และ SME สหรัฐอเมริกามีการส่งออก 22%
- SME อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ไชนีสไทเป มีการส่งออกอยู่ที่ 15-19%
- ปัญหาและอุปสรรคของ SME ในการส่งออกคือ
  - ⇒ ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล ไม่สามารถวิเคราะห์ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลการตลาด

- ⇒ ขาดความสามารถด้านการบริหารจัดการ
- ⇒ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- ⇒ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ
- ⇒ ไม่มีกลยุทธ์ด้านตลาดต่างประเทศ ได้แก่ การสร้าง brand การจัดจำหน่าย การกำหนดราคา และ การส่งเสริมการขาย

- APEC ได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้ และพยายามเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการส่งออกให้แก่ SME ด้วยการจัด Workshop และโปรแกรมต่างๆ เพื่อจัดอุปสรรค ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และเทคโนโลยี และการหาทางลดอุปสรรคด้านกฎระเบียบ
- APEC ควรที่จะดำเนินการต่อไปในแนวทางนี้ และช่วย SME ให้สามารถส่งออกได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยการเข้าสู่ Global Supply Chain

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการกำหนดนิยาม SME ร่วมกันใน APEC เพื่อใช้ประโยชน์ในการตั้งเป้าหมาย ติดตาม วัดผล และกำหนดกิจกรรมช่วยเหลือ/สนับสนุน เพราะถ้า SME ใน APEC ไม่มีนิยามที่เหมือนกันแล้ว การกำหนดกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการวัดผลก็ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้
- ควรให้มีการเก็บข้อมูล primary data ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมี SME อยู่ใน Informal Sector มาก และทำให้ขาดข้อมูลของ SME ในส่วนนี้ไป และนอกจากนี้ APEC ควรให้ความสำคัญกับ Informal Sector ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงบริการภาครัฐ การเก็บภาษีที่เป็นธรรม การขจัดปัญหาและอุปสรรคของ SME ใน Informal Sector เหล่านี้

เรียบเรียงโดย สำนักประสานด้านการต่างประเทศ
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
เมษายน 2557